

HÁROM GRAFIKUS KÖZÖS TÁRLATA

2009. szeptember 10-től 27-ig három grafikusművész közös tárlatát láthattuk a XV. kerületi *Csokonai Művelődési Központ* kiállítási termében. *Kőhegyi Gyula*, *Sajtos Gyula* és *Ürmös Péter* ajándékozta meg újabb összeállítású grafikai lapjainak bemutatásával a művészet kedvelőit. Nem először találkozhatunk itt a műveikkel, néhány év óta különféle tematikus vagy csoportos kiállításokon megcsodálhattuk már mesterségbeli tudásukat, korábbi műveiket. Sok minden más különféle jellemző mellett most, hogy együtt állítanak ki, az is lehet egy összekötő kapocs közöttük, hogy mindhárman a Kisgrafika Barátok Köre Művelődési Egyesület lelkes, aktív, éppen ezért nagyra becsült tagjai. Bár munkáiknak, alkotásaiknak egy-egy részletét vagy periódusát már ismeri a közönség, most mégis a meglepetés erejével hatott az újabb válogatás, mert a régiebb, de eddig esetleg be sem mutatott művek mellett újak, vagy újabb sorozatok is szerepeltek.

KŐHEGYI GYULA, aki 1956–61 között neves mesterek, Kmetty János, Hincz Gyula, Ék Sándor és Barcsay Jenő tanítványa volt, 1970-ben pedig ösztöndíjasként Vance-ban, a franciaországi nemzetközi művésztelepen dolgozott, ma is sok műfajban és különféle grafikai eljárásokkal dolgozik. Számos egyéni és csoportos kiállításon állított ki mind itthon, mind külföldön. Rendszeresen részt vesz az országos képzőművészeti kiállításokon, 1965-től pedig a nemzetközi kisgrafikai és ex libris biennálékon. Több évtizede a KBK tagja, s ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy gazdag és változatos kisgrafikai munkásságának talán éppen egyik leggazdagabb területe az ex libris. A kétévenként más-más országban rendezett Nemzetközi Kisgrafikai Kongresszusokra meghirdetett pályázatoknak is gyakori résztvevője. 2002-ben elnyerte a Magyar Grafikaért Alapítvány díját. A lengyelországi Katowicében Pawel Steller fametszeti díjat kapott. A sokszorosító grafikai technikákat: a fa- és linóleummetszetet, a rézkarcot és rézmetszetet egyforma biztonsággal alkalmazza, de alkotásait szemlélve úgy tűnik, leginkább a rézkarcot kedveli. *A Dürer angyala*, *Tóbiás és az angyal*, *Vadaskert*, *Ülő akt* c. lapjai eklatáns példái, hogyan szolgálja ez a technika a témákat. Némely műve erősen magára vonja a szemlélő figyelmét, nem csupán mélyen elgondolkod-

tató mondanivalója miatt, hanem nagyszerű technikai megvalósítása révén is. Kiemelhetjük ezek közül a *Növény és kő* c. lapot, ahol a rézmetszet és az akvatinta vegyes, finom alkalmazása teszi érzékelhetővé számunkra az anyagok minőségét, különbözőségét. Ugyanígy említhetjük a *Halottak napja* c. művét, amely monotípiá eljárással készült, vagy az *Erős vár* cink-karcát, ezeknél a téma és a technika szerves egységét.

Három tablón kaptak helyet Kőhegyi Gyula ex librisei és alkalmi grafikái, illetve azokból csak egy csipetnyi mutatóba, többféle technikával „kivitelezve”, valamint az a hat lapból álló sorozata, amelynek címe: *Van Gogh a kisgrafikákon*.

SAJTOS GYULA, aki szintén Kmetty, Barcsay és Ék Sándor, majd Raszler Károly növendéke volt, 1959-ben szerzett grafikus-művésztanári oklevelet a Főiskolán. A biztos kenyérkereseti lehetőség érdekében rajzot tanított az albertfalvai Petőfi Sándor iskolában. Ebből eredően is, eddigi „életműve”, termé-

Sajtos Gyula rézkarca, C3 (1998), 110×70

Kőhegyi Gyula fametszete, X2

szetes, hogy nem lehet olyan gazdag, mint azoké a pályatársaié, akik csak a művészetből próbáltak megélni. A pedagógia teljes odaadást követel, az alkotásra a művész-tanárnak csak a szabad idő, vagy a máshonnan megvont órák maradnak. A tanítás mellett jelmez-kivitelezőként is dolgozott az MTV és a Filmgyár részére, sőt restaurátori megbízásokat is vállalt. Mindezek mellett művészete híven követi kora eseményeit, a fiatal, a világra figyelő ember élményeit. Három nagyobb grafikai lapjával kezdi emlékezéseit, amelyek a szörnyű világháborút idézik: *Szuronyok élezése*, *Szönyegbombázás*, és *Tűzszerészek emlékére*. Ugyanígy tragikus eseményt idéz a *Hirosima évforduló* című lapja, amely egyszerű eszközeivel (kereszt ábrázolása) egy pillanat alatt rádöbbeníti az embert a borzalmas tényre. Rajzol ragyogó portrékat (pl. Kazinczy Ferenc arcképe); életképet (börtönrács mögül kitekintő arc); plakát-tervezőként pedig egy költői est meghívójához nagyszerű pegazust rajzol. Mióta átlépte a nyugdíj-korhatárt, egyre gyakrabban jelentkezik a gyűjtők vagy kollégák és barátok által rendelt ex libri-

sekkel, alkalmi grafikákkal. Kedveli az illusztrációt, illetve irodalmi témák megjelenítését. Láthattuk ezekből az Áprily Lajos egyik versére készült lapját, és *In memoriam József Attila* című rézkarcát, amelyet a költő öt évvel ezelőtt ünnepelt századik születésnapjára készített. A KBK tagjai és a gyűjtők öröme az utóbbi években készült ex libriseiből három tablón mutatott be impozáns válogatást.

A harmadik, legfiatalabb kiállító **ÜRMÖS PÉTER** művész-tanár, aki Pécsen szerzett rajztanári diplomát. Ezt követően Salzburgban litográfiát tanult, majd színdinamikát és építészeti formatervezést a Budapesti Műszaki Egyetemen. Sokoldalúan képzett művész, aki tudását át is kívánja plántálni a jövő tehetségeibe: jelenleg ő a rajztanára az albertfalvai Petőfi iskolának, és a Jaschik Álmos Művészeti Szakiskola művész-tanára is. Amint egyik kiállítási megnyitóján olvasható, külföldi tanulmányútjaiból azok a művészileg meghatározók, amikor két ízben az olasz állam ösztöndíjasaként tanult Itáliában, ahová azóta is gyakran visszajár. Természetesen e tanulmányok művein is nyomon követhetők. E tárlatán központi helyet foglal-

Ürmös Péter linómetszete, X3, 120×85

tak el az utazások által ihletett munkák, a nagyszerű színes rézkarcok. A *Via Róma III.*; *Gótika II.*; *Karnevál*; *Veneczi történet* c. művek az antik témák mellett is friss, modern szemlélettel igéznék meg. Gyakran használ egy képen belül vegyes technikai eljárásokat, s ez teszi a témát még intenzívebbé, meghatározóbbá. Emlékeztetsek *Murature rue Strassbourg*, *Elfeljejtett dallamok*, *Das Wissenboing* című lapjai.

Ürmös Péter kisgrafikai munkássága széles körben ismert, nem csupán itthon, de külföldön is, hiszen rendszeresen szerepel a világ számos országa által meghirdetett és rendezett kiállításokon Olaszországtól Finnorszáig, a Balkántól a Kis-Baltikumon át Kínáig. Ezúttal láthattuk még kiállításán a *Népi építészet I-IV.* sorozatát, ex libriseiből pedig három tablón mutatott be válogatást.

Mindhárom művész kiállított alkotásait a magas művészi színvonal jellemzi, ami természetesen mesteri rajzkészségük és tudós tanári felkészültségük gyümölcse. Láthatunk közöttük hagyományos, klasszikus stílusban készült, ugyanakkor teljesen modern hangvételű és mai formai bravúrokkal készített műveket; ám egyetlen úgynevezett „öncélút” sem, mindegyik jelentős mondanivalókat hordoz, nemes és nagyszerű esztétikai élményt nyújt. Öröm volt újra végigjárni, ha csak mozaikokban is, művészpályájuk néhány „sétányát” vagy állomásait és gazdagodnunk általuk.

Király Zoltán

TAVASZI NOÉMI ÚJ KIÁLLÍTÁSA

Amint ismeretes, a magyar közvélemény az idén ünnepli nagy zeneszerzőnk, a magyar opera megteremtője, Erkel Ferenc születésének 200. évfordulóját, s ezért a 2010-es esztendő „Erkel-év” is lesz a kulturális szférában. Sok-sok rendezvény készül majd az év folyamán ennek jegyében. S ebből éppen a

Tavaszy Noémi: Bánk Bán

legelső került most megrendezésre a budai várnegyedben, a Szentháromság téri Magyar Kultúra Alapítvány székházában, ahol *Tavaszy Noémi* festő-grafikusművész mutatta be legújabb grafikai sorozatát, amelynek címe:

ERKEL FERENC EMLÉKÉRE.

A tárlaton tulajdonképpen három neves magyar művész együttműködésének a végeredményét láthatta a közönség. Kátóna József, az író 1815-ben drámát írt, „Bánk bán, Magyarország Nádorispánja” címmel, amelynek – gondolatban – megformálta valamennyi szereplőjét, vagyis megszemélyesítette újra a történelmi eseményt. II. Endre magyar királyt, feleségét Gertrudis királynét, Bánk bánt és feleségét, Melindát, Ottót, az álnok csábítót, Tiborcot, a népet megszemélyesítő pa-